

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 3 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Naši kandidatje.

Vsled dveh shodov zaupnih mož — ne društvenikov — v Celju in Mariboru, morejo se od »Slovenskega društva« postaviti naslednji gospodje kot kandidati za volitve v državni zbor:

I. Za mestno skupino: **Celje**, Žalec, Vitanje, Vojnik, Laško, Mozirje, Gornji grad, Ljubno, Vransko, Rogatec, Šmarje, Brežice, Sevnica, Kozje, Konjice Šoštanj g. dr. Jurij Hrašovec, advokat v Celju, nadalje v mestni skupini: **Maribor**, Slov. Bistrica, Slov. Gradec, Muta, Marenberg, Vuzenica, Ptuj, Sv. Lenart, Ormož, Ljutomer, Središče g. dr. Franc Rosina, advokat v Ljutomeru.

II. Za kmečko skupino: **Maribor**, Slov. Bistrica, Konjice, Slov. Gradec, Marenberg, dosedanji poslanec g. Franc Robič, deželni odbornik in c. kr. profesor v Mariboru; za kmečko skupino: **Ptuj**, Ormož, Sv. Lenart, Rogatec, Šmarje, Ljutomer in Gornja Radgona, dosedanji poslanec vlč. g. dr. Lavoslav Gregorec, kanonik in dekan pri Novi cerkvi; za kmečko skupino: **Celje**, Vransko, Gornjigrad, Laško, Šoštanj, Brežice, Kozje in Sevnica, g. Hugo vitez plemeniti Berks, odbornik okrajnega zastopa celjskega in grajščak na Blagovni.

Ti gospodje so povsodi rado vsprejeti. Od nikoder se jim očitno ne ugovarja. Drugače pa je žalibog zastran nove V. ali splošne skupine in podpisano vodstvo Slovenskega društva, ako neče nam Slovincem potrebne jedinosti storiti nemogoče, danes ne more kandidatov proglasiti ne za volilni okraj Maribor-feldbaški, pa tudi ne za Celje-ptujski. Proglasitev teh se torej odloži, dokler niso volitve volilnih mož končane. Tem se tako izroči prilika, da po okrajih sami določijo, kdo jim bodi vzajemni kandidat in se nam ohrani dosedanja jedinost.

V Mariboru, dne 17. svečana 1897.

Predsedništvo »Slovenskega društva.«

Pojasnilo.

Na shodu katol. pol. društva pri Sv. Križu na Sladini dne 14. svečana je govoril deželni poslanec g. dr. Jurtela nekoliko tudi o tem, zakaj so slovenski poslanci popustili abstinenco ter vstopili v deželni zbor, potem o tem, kako so se vršile volitve v deželni odbor.

Da so slovenski poslanci vstopili v deželni zbor, to se je zgodilo na podlagi večkratnega posvetovanja in konečnega sklepa.

Merodajno za vstop je bilo, da je državni zbor prašanje glede dvojezične male gimnazije v Celju za nas ugodno rešil, da pa je to vprašanje dalo neposredni povod slov. poslancem, da so izstopili;

da je treba novoizvoljenemu deželnemu zboru, kakor tudi novemu c. kr. namestniku na pripravnem

mestu naznaniti vse želje in tirjatve slovenskega ljudstva v kulturnem, gospodarskem in narodnem oziru;

da je treba slovenskim poslancem osebno sodelovati pri volitvi deželnega odbora, ker sicer ni upati, da bi dobili odbornika, ker ni bilo pričakovati, da bi ga bili Nemci sami za nas volili;

da se zabrani kaka polovičarska volilna preosnova in zahteva radikalna.

Glede volitev v deželni odbor je dr. Jurtela povdarjal, da slovenski poslanci niso zatajili svojega programa, da so se edino le z nemško-konservativno stranko skušali sporazumeti, da pa vodje te stranke nikakor niso bili pristopni, akoravno je mož iz njih sredine sedel dvanajst let zaporedoma v deželnem odboru in se za slovenske želje in potrebe ni prav nič brigal.

Slovenski poslanci so bili pripravljene, da se volitve za njih neugodno končajo, da ne dobimo Slovenci deželnega odbornika in so prišli v dan volitve s pripravljeno izjavo v zbornico, katero izjavo bi bili po volitvi prečitali.

Dva nemška kmeta, ki sta za pospoda Robiča glasovala, storila sta to iz lastnega nagiba, slovenskim poslancem celo nepričakovano. Kdo sta bila ta dva volilca, ni znano, gotovo se tudi ne bode izvedelo.

Konservativci, veliki posestniki in slovenski poslanci pa bi bili lahko iz cele zbornice volili prelata Karlona in dr. Schreinerja v deželni odbor skupno, ko bi bili prvi dve skupini boljše pripravljene. Slovinci so izkoristili položaj, niso se na nobeno stran zavezali, ostali so pri svojem programu in načelih. Zato njim obrekovanje in sumničenje ne more do živenga, naj pride od katere-koli strani!

Iz deželnega zbora.

V seji dne 9. februvarija se je izvolil odsek 12 udov, da predela postavbo za volitev v deželni zbor. Izmed Slovencev sta izvoljena gg.: dr. Jv. Dečko in Fr. Robič. Poslanec Fürst utemeljuje svoj predlog, naj se na deželne stroške napravi za poskušnjo urad, ki bo posredoval pri prodaji deželnih pridelkov. Med drugim pripoveduje sledeče: Od leta 1868. do 1892., torej v 25 letih, se je po eksekutivni poti prodalo v Avstriji dvesto in dvajset tisoč kmetij. Na teh kmetijah je bilo vknjiženih dolgov 730 milijonov goldinarjev; za prodane kmetije se je pa skupilo le 427 milijonov; 303 milijone je šlo torej v zgubo. Samo leta 1894. se je po sodnijski poti prodalo 14.089 kmetij. Cenile so se na 30 milijonov 150 tisoč in 840 gld.; vknjiženih je bilo 37 milijonov 990 tisoč in 58 gld.; dobilo se je za nje 22 milijonov 500 tisoč 617 gld. Že leta 1890. je pripadalo na vsakega kmeta 1500 gld.

vnkjiženega in na vsakem oralu zemljišča na Štajarskem je bilo 60 gld. vknjiženih dolgov. Nadalje pravi, da je »vzorno gospodarstvo« v Obernhofu na Štajarskem že požrlo 100.000 gld. in več. Vsled zlega, ki tare kmeta, je pa krivo prekupo vanje poljedeljskih pridelkov, t. j., ker jih kmet ne more prodati naravnost onemu, ki jih potrebuje za žizež, ampak le po mešetarju. — Njegov predlog za napravo posredovalnega urada se je izročil skupnemu deželnokulturnemu in finančnemu odseku; konservativni poslanec Hagenhofer ga je dobil v poročilo.

V seji dné 10. februvarija se je volil nov deželni odbor in smo zmagali Slovenci z gosp. Fr. Robičem. — V seji dné 12. februvarija se je izročilo več peticij ali prošenj zavoljo škode po lanski toči, med drugimi tudi ona od občine Sv. Petra pod Gorami. Gosp. dr. Dečko in tovariši vprašajo v slovenskem jeziku c. kr. namestnika, zakaj so se v celjskem mestu razglasile volitve v državni zbor samo v nemškem jeziku? Nato gosp. c. kr. namestnik do danes še ni odgovoril. »Grazer Volksblatt« se pa zopet jezi nad predrznostjo Slovencev, da si upajo v graškem deželnem zboru slovenski popraševati vladnega zastopnika. V tisti seji je utemeljeval gosp. dr. Dečko svoj predlog, naj se iztrebi savinjska struga od Celja do Zidanega mosta, da bodo zamogli brez ovire les spravljati po plovih ali flosih. C. kr. namestnik je takoj odgovoril, rekoč: Že lani bi se bilo to zgodilo, če bi ne bila Savinja vedno tako velika. Skrbel bode, da se to zgodi prej ko mogoče. — V tisti seji se je sklenilo, da se imata o peticiji štajarskih učiteljev za zboljšanje plač posvetovati skupni finančni in šolski odsek.

V seji dné 16. februvarija je izročil gosp. Žičkar prošnjo občin Mislinje in Kozjak za podporo zavoljo lanske toče; potem prošnjo občine Sv. Peter pod Gorami, naj se njej odpiše neki plačilni nalog za 25 gld. in prošnjo podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaju za podporo.

Dné 16. februvarija sta bili tudi dne finančni seji, katerih prva je trajala od 12. do 1/2 3. ure popoldne, druga pa od 5. do 8. ure zvečer. Pretresovale so se razne podpore, med drugimi tudi ona za c. kr. kmetijsko družbo štajarsko. Ta je dobivala do zdaj splošnje letne podpore po 5000 gld., zraven pa še po 2600 gld., da izdaja svoj gospodarski list v nemškem in slovenskem jeziku. Zdaj je pa svoj list povečkala in zahteva namesto 2600 gld. 3200 gld. podpore za svoj časnik. Nekateri nemški udje finančnega odseka so kazali svojo nezadovoljnost s tem gospodarskim listom, češ, da ni pisan za kmeta in da ga ljudstvo nič ne obraja, da torej nikakor ne morejo glasovati za pomnoženo podporo. G. Žičkar je pa pri tej priliki povdarjal, da c. kr. kmetijska družba za Kranjsko izdaje list v slovenskem jeziku: »Kmetovalec«, ki je prav dobro in praktično urejevan in ga tudi štajarski gospodarji kaj radi prebirajo. Naj se torej štajarska in kranjska kmetijska družba porazumita, da bo zamogel »Kmetovalec« izhajati kot uradni list za štajarsko in kranjsko kmetijsko družbo. Predsednik finančnega odseka je pa pripomnil, da se finančni odsek o tem ne more posvetovati, kako da naj urejuje kmetijska družba svoje liste. Ker se mi stvar vendar dozdeva dovolj važna, naj bi slovenski zastopniki kmetijskih podružnic pri osrednjem odboru kmetijske družbe delali na to, da izhaja za obe družbi le eden slovenski list. Mislim, da bo s tem ustrezno obema družbama in njenim udom ter drugim naročnikom; gotovo pa tudi davkoplačevalcem. Namesto zahtevanih 3200 gld. se je dovolilo le 3000 gld. za izdavanje gospodarskega lista. V isti seji finančnega odseka se je dovolila podpora graškemu, mariborskemu in ljubotomerskemu društvu za dirkanje vsakemu po 100 gld.; odbila se je pa prošnja društva za vzgojo perutnine v

Gradcu, naj se mu dovoli zraven navadne letne podpore po 100 gld. še eden stotnjak za napravo razstave.

Shod na Slatini.

Shod katoliško-političnega društva na Slatini dné 14. februvarija se je sijajno obnesel. Toliko občinstva se še ni zbralo na naših shodih, odkar obstoji društvo. Ne samo kmečko ljudstvo, ampak tudi mnogo odlične gospode je prišlo poslušat naših vrlih poslancev. Ko je predsednik društva, veleč. gosp. nadžupnik Fröhlich, bil otvoril zborovanje, pozdravil komisarja gosp. Čapeka, prisotna poslanca in vse pričujoče ter na kratko narisal veliki pomen našega društva, poročal je naš državni poslanec, veleč. gospod dr. L. Gregorec o delovanju v državnem zboru.

Kakor smo slišali, je bilo to precej plodno in za nas hasnovito v zadnji perijodi. Samo za kmečke zadeve se je vršilo 40 sej. Sklenilo se je nekaj važnih postav narodom v prid. Volilna pravica se je razširila in 3 milijone jih dobi na novo volilno pravico. To je prvi korak do splošne, neposredne volilne pravice, v kateri se bo še le zvedel glas ljudstva. Ta bo važna za našo katoliško in slovansko idejo. Zdaj bode dobil katoliški živelj svojo moč, kakor jo je dobil na Nemškem, in avstrijsko slovanstvo bo dospelo do svoje prave veljave; 14 milijonov Slovanov, ki so sedaj le na papirju, ki pa enako Nemcem plačujejo denarni in krvni davek, bo veljalo več, nego 6 milijonov Nemcev, ki nas sedaj potiskajo v kot.

Tudi davčna postava se je spremenila kmetu v korist. Na podlagi te nove postave bode država dobivala mnogo novih dohodkov od tistih bogatinov, ki do sedaj niso nič, ali primeroma neznatne davke plačevali. Vsled teh novih dohodkov se bo mala obrtnina znižala za 25 %, zemljiški davek za 15 %, hišni pa za 20 %; prebitek se bode pa razdelil med posamezne dežele, ki bodo vsled tega imele manjše deželne doklade.

Velevažna je tudi nova domovinska postava, ki pride v veljavo leta 1901. Kako potrebna je že bila, naj nam razjasni samo en vzgled. Gradec šteje 120.000 ljudi, od teh pa ima samo 24.000 v Gradcu domovinsko pravico. Ostalih 96 tisoč je tujcev, torej tudi za njih reveže ni bil Gradec dolžen skrbeti, ampak občine, kamor so pripadali. Po novem zakonu bodo vsi ti pripadali mestu, kakor hitro bodo tam naseljeni 10 let, in oskrbljevanje njihovih ubožcev ima prevzeti Gradec, ne pa občine, iz katerih so se izselili, in kjer so imeli domovinsko pravico.

V narodnem obziru nam je državni zbor privolil slovensko-nemško spodnjo gimnazijo v Celju. Več se tu do sedaj še ni dalo doseči, dasiravno so na narodnem polju, posebno gledé nezakonitega uradovanja pri sodnijah in učnega jezika v šolah, velike pomanjkljivosti. Da so naše narodne razmere tako slabe, tega ni kriv presvetli cesar, ki je potrdil § 19 temeljnih državnih postav, vsled katerega nam gre v šoli, uradu in javnem življenju enaka pravica, kakor Nemcem. Tudi nemški narod kot tak tega ni kriv, ampak le nekatere njegove stranke, posebno liberalna. Ta pritiska na ministre, ministri na uradnike, in nemškutarije v Avstriji ni konca ne kraja. Vendar pa od svojih upravičenih zahtev odstopiti ne smemo, ker sicer ne bi bili vredni naše lepe slovenske zemlje.

V prihodnji državnozborni perijodi naš še čaka mnogo dela. Treba bo prenarediti krivično nagodbo z Ogersko, ki plačuje sedaj k skupnim stroškom le 30 %, Avstrija pa 70 %. Pravično bi bilo: Avstrija 58 %,

Ogersko pa 42%. Treba bo Ogrom tudi zabičati, da bolj gledajo na živinsko kugo v svojih deželah. Vsled njih nebriznosti se zatrosi večkrat pri nas kužna bolezen in zaprta je meja in sejmi v našo veliko škodo. Velik nedostatek je tudi, da se v takih slučajih zaprejo sejmi celega okraja, mesto, da bi se pod varstvo dela samo okužena živina in njen posestnik.

Tudi šolski zakon potrebuje preosnove. Šole za kmete morajo se drugače uravnati, kakor za meščane. Na deželi naj se uvede 6letni redni šolski obisk in pa nedeljske šole. Da pa bodo naši poslanci s tem večjim uspehom delovali, treba da postopajo skupno v posebnem jugoslovanskem klubu.

Katoliško-politično društvo zahvali gosp. poslanca za njegovo neumorno delovanje v državnem zboru, mu izreče popolno zaupanje, ga prosi, da še prevzame težko breme državnega poslanstva in da vstopi v jugoslovanski klub. Gospod poslanec obljubi prevzeti poslaništvo v prid našemu narodu in sebi v nekako radost, da v prihodnji državni zbornici gleda tiste y ponižanosti, katere je moral toliko let gledati v njihovi oholosti — poražene nemške liberalce.

Nato prevzame besedo gospod dr. Jurtela, deželni poslanec, ter nam navede razloge zopetnega vstopa deželnih poslancev v deželni zbor in razjasni, kako da je dospel gosp. Robič v deželni odbor. Občudovali smo veliko spretnost in taktiko naših deželnih poslancev. Zborovanje se je zaključilo s trikratnim živio - vsklikom na svetlega cesarja.

Ustanovni shod katoliško-političnega društva na Teharjih.

Pretekla nedelja je za nas imenitna, pa tudi zanimiva. Ustanovili smo katoliško politično društvo. Ko v lepih prostorih gospoda Cajhna, ki so bili polni, čast. gosp. J. Kržišnik navzoče pozdravi v imenu »Slovenskega Gospodarja« in prebere tri telegrame, zasliši se glas: »Ne bode nič, celjski socialisti so tu in mnogo jih je«. Gosp. Kržišnik kot načelnik osnovalnega odbora se tega ne ustraši in otvori zborovanje ter začne poročati, kako in zakaj smo zasnovali katoliško slovensko politično društvo. Že so se razlegali klici celjskih, ne štorskih socializmov: »Volimo predsednika!« Ker č. g. Kržišnik tega ne privoli, nastal je šunder, da se je potem zborovanje moralo za nekaj časa prekiniti. Nekateri socialisti so si vendar dali dopovedati, da so se blamirali, ko hočejo, da bi glasovali in govorili, kakor na navadnih splošnih volilnih shodih, ko vendar mi ustanavljamo svoje društvo in bomo imeli kesneje razgovore društvene o volitvah, pri katerih smo jim hoteli dati besedo tudi njim, če bi bili pametni. Gospod Kržišnik se je z njimi nekaj časa prijazno pogovarjal, pa pri teh ljudeh je vse »bob v steno«.

Ker so socialisti uvideli, da so v ogromnej manjšini in da ne opravijo nič, zgubili so se v drugo gostilnico, k nemškemu Kustru; samo jeden ni hotel iti z njimi, če prav so ga silili. A ko jim je bilo jamčeno, da se mu ne bode nič žalega zgodilo, odšli so mirno. Potem je gospod predsednik dorazložil društvena pravila in namen, in vpisali so se do malega vsi navzoči. Na to smo volili: za načelnika: J. Kržišnik; za namestnika: župana Rebova; za tajnika: obč. tajnika Preskerja; za knjižničarja: nadučitelja Vrečerja; za blagajnika: Šušteriča; za odbornike: Škrjanca, Cajhna, Ant. Štora in vrlega delavca Ant. Koštomaja. Urejamo že bralno sobo, kjer so na razpolago vsi pošteni slov. listi.

Potem smo oživili podružnico sv. Cirila in Metoda in volili nov odbor: J. M. Kržišnik (načelnik), Rebov,

Vrečer (tajnik), Presker, Tlakar, vrli delavec Arbanas itd. Med tem pa je gospod Hribar iz Celja izpregovoril nekaj besed za Ciril-Metodovo družbo. Ko smo dokončali, so pa prišli že spet celjski delavci nazaj rogovilit. Zaključili smo torej zborovanje. Rogovileže je pa hišni gospodar, krčmar Cajhen prav vrlo sprejel: »Če ste pošteni, mirni ljudje, dobrodošli; če pa ne, pa nimate prostora v mojej hiši. In vedite, da je med nami nam vsem vladar in gospod Bog«. Odgovorili so z zasmehovanjem in takoj, ne vstopivši, odšli.

Ostali smo se razgovarjali še dalje časa in vsi smo bili jedini v misli, da so nam socialisti z brezumnim početjem prav zelo ustregli. Deset izvrstnih govorov ne bi bilo naših ljudij toliko v dobrih načelih utrdilo, kolikor jih je njih rogovilstvo. »Kaj bi bilo, glasilo se je z vseh strani, kaj bi bilo, če bi ti ljudje, ti socialisti krmilo in moč dobili v roke!«

A ti novo društvo teharsko, napreduj krepko, zmaguj vse težave, kakor si krasno zmagalo v prvem boju! A vi možje teharske fare, pristopite vsi, kateri še niste, k društvu, da se boste v njem učili svojih pravic, da se boste vzgajali v javnem življenju!

Cerkvene zadeve.

Vabilo k družbi sv. Mohorja.

Za Mohorjevo družbo sta zimski in jesenski čas najbolj imenitna, zakaj oba sta jej časa žetve. V zimskem času sprejema znova ude in njihove letne darove, v jeseni pa jim za to podaja novo duševno hrano; če gre vse po sreči, veseli se najpoprej družba družbenikov, pozneje pa družbeniki družbe. Naj bi nastoplo leto prineslo prav obilo medsebojnega veselja ob obeh teh znamenitih časih! — Zato se po svoji navadi obračamo zdaj do vseh Slovencev in Slovenk ter jih vabimo pristrčno, naj se zopet pridružijo naši vseslovenski družbi, da se nas zopet nabere na tisoče in tisoče. To bode vsemu narodu v srečo in čast, ter ga bo tudi prijetno osvitljalo pred unanjim svetom. Po skupni molitvi se bomo udeleževali nebeških dobrot, iz družbenih knjig pa zajemali lepe nauke, kateri nas bodo izobraževali ter nam krepili duhá. Res, goldinar dati je marsikomu težavno, a resnica je tudi, da si ga kateribodi vsaj desetkrat prihrani potem, ko mu nove knjige napravljajo pošteno razvedrilo in veselje; lepih naukov v njih pa celo ne moreš preplačati nikdar, ker ti koristijo za čas in večnost. Torej le kmalu se oglasite (če se še niste) pri gg. poverjenikih in kolikor le mogoče naj vas pristopi še novih! Verjemite, da vam ne bode žal! Preč. gg. poverjenike in druge rodoljube pa prosimo prelepo, da bi ne opešali v svojem izkušenem, trudoljubnem delovanju za družbo. Ž njihovo pomočjo upamo, da bo družba sv. Mohorja, če ne morda tam pa tam še narastla, vsaj vstrajala na svoji dosedanji visočini. Zlasti v obmejnih krajih naj bi le še naraščala!

Knjige izidejo iste, kakor jih napoveduje družbeni »Glasnik«: 1. »Zgodbe sv. pisma«. IV. snopič. »Zgodbam« je namen, Slovence bolj seznaniti z božjim razodetjem in nauki sv. pisma; močno želimo, da pridejo v sleherno slovensko družino. Dozdaj izišli 3 snopiči se še dobé vsaki po 50 kr.

2. »Sveti rožni venec«. Knjiga obsega na 20 polah pouk o rožnem vencu in njega bratovščinah, vrhu tega pa še celoten molitvenik. Nemški izvirnik so ob svojem času priporočali rajni briksenski škof Vincencij Gasser tako-le: »Ta knjižica je kaj pripravna, da pobožnost sv. rožnega venca srcu omiluje, častitljivo rožnovensko

bratovščino vrlo prikupuje, rožni venec sam pa s pravo pobožnostjo in z velikim duhovnim pridom moliti uči. Da bi knjižica le našla pôt v vsako krščansko družino, rožni venec pa postal vèz, katera jo objema in veže na veliko božjo družino, sveto katoliško cerkev!»

Dodali smo knjigi ob koncu še rožnovenske pesmi iz cerkvenih dnevnic, katerè je poslovenil pesnik č. g. A. Hribar, in pa najnovejšo okrožnico sv. očeta Leona XIII. o rožnem vencu. Kdor želi ta molitvenik prejeti lepo izvirno vezan v platno z rdečo obrezo, naj dodá 40 kr., kdor pa v usnje z zlato obrezo, dodaj 60 kr.

3. »Poljedelstvo«. I. del. Ta knjiga, ktere I. del je že dogotovljen ter obsega 9 pól z mnogimi slikami, bode gotovo dobro služila našim poljedelcem, zanimala pa tudi druge.

4. »Srbi in Bolgari.« Kmalu izgotovimo tudi to knjigo, ki bo olepšana z mnogimi podobami.

5. »Slovenske Večernice v pouk in kratek čas.« 50. zvezek. To bodo najobširnejše »Večernice«, kar jih je kedaj izdala Mohorjeva družba. Prinesle bodo obširno povest iz družinskega življenja: »Boj za pravico«, katero je spisal Fr. J. Milovršnik.

6. »Koledar družbe svetega Mohorja za navadno leto 1898.« Ravnokar sestavljamo berilo zanj, in seveda želimo, da bi bilo raznovrstno in zanimivo. Zato pa prosimo vsestranske podpore naših gg. pisateljev, zlasti priznanih pripovedovalcev in pesnikov. Vsakoletni »obolus« je od vsakega pisatelja si družba poželuje tako, kakor lačni človek vsakdanjega kruha.

Da bomo mogli pričeti z imenikom o pravem času in tudi zvedeli število knjig, koliko jih imamo natisniti, prosimo, da se nam pošljejo vpisovalne pôle gotovo do 5. marcija. — Konečno vse častite družnike prijazno opomnimo na družbina določila, da se le tisti šteje za družnika, ki o pravem času, t. j. do 5. marcija, družbi pristopi in da morajo neudje za letne knjige plačati kakor po knjigarnah 3 gld. 50 kr. Posamezniki, ki knjige posebej sprejemajo, morajo dodati 20 kr. za upravne troške pri razpošiljavi knjig. Bog blagoslovi skupno naše delo v gmotni in dušni prospéh slovenskega národa!

V Celovcu, dné 25. januarija 1897.

Odbor.

Gospodarske stvari.

Kmetje, pozor!

Po sklepu osrednje komisije za uravnavo zemljiškega davka in po sklepu deželne komisije za revizijo zemljiško-davčnega katastra se je sestavil nov vrstilni tarif čistih dohodkov od orala na Štajerskem, ter se poslal občinam na pogled.

Iz tega vrstilnega tarifa je razvidno, za koliko se je čisti zemljiški dohodek v kakem okraju znižal. Črne številke kažejo prejšnji, rudeče pa novi vsled revizije nastavljeni dohodek. V občè se je čisti dohodek znižal, tako n. pr. v mariborskem okraju za 40.000 gld., približno toliko, kolikor znašajo okrajno-zastopne doklade. Pri goricah je padel skoro za polovico. Ta zasluga gre našemu vrlemu poslancu in dež. odborniku gosp. Robiču.

Tudi po drugih okrajih se je v občè čisti dohodek znižal, zato bo tudi manjši zemljiški davek. Ako pa kdo meni, da v njegovem okraju je tudi novo odločeni čisti dohodek še previsok, utegne si še zdaj pomagati. Kajti zoper na novo odločeni čisti dohodek mogoč je do dné 28. februarija rekurz na deželno komisijo za revizijo zemljiško-davčnega katastra v Gradcu. Pravico rekurza pa imajo le občèine, potem iz občinske zveze izločene graščine in tisti posestniki, ki plačujejo

najmanj šesti del vsega zemljiškega davka v občini. Torej župani in kmetje, pozor!

Obč. predstojniki, ganite se vendar!

Dne 28. februarija poteče obrok za reklamacije proti tarifom, ki jih je sklenila deželna komisija in ker so se tarifi premalo znižali, je potrebno, da občèine nemudoma protestirajo.

V mariborskem okraju je tak-le tarif:

		Travniki:			
		I.	II.	III.	IV.
poprej:	gld. 24:50	18:50	17:—	9:50	9:50
zdaj:	» 17:—	17:50	16:—	9:—	9:—

		Njive:			
		I.	II.	III.	IV.
poprej:	gld. 17:50	14:50	8:50	4:75	4:75
zdaj:	» 16:—	13:—	7:75	4:25	4:25

Za vinograde se je znižalo 40·9%. Pritožbe naj bi se nekako tako-le napravile:

Visoka deželna komisija za uravnavo zemljiškega davka

v

Gradcu.

Podpisana občèina se pritožuje, da so se davčni tarifi za njive in travnike premalo znižali, ker pri sedanjih gospodarskih razmerah in slepo nizki žitni ceni ne prinašajo toliko čistega dohodka, kakor je v tarifih razglašene, in zato prosimo, da se vsaj pri njivah in travnikih tarifih vsaj še za 20% znižajo.

Županstvo N. . . . dne 1897.

(L. S.)

N. N., župan.
N. N., obč. svet.
N. N., obč. odb.

Sejmovi. Dne 22. februarija v Braslovčah, pri Sv. Filipu v Veračah in na Teharjih. Dne 24. febr. v Arvežu, Kozjem, Ločah, Rogatcu, na Laškem, Vidmu, v Vildonu in Slov. Bistrici. Dne 25. febr. v Sošanju in na Bregu pri Ptujju (za svinje).

Dopisi.

Z Dobrne pri Celju. (Nemška gostija.) Dne 20. prosinca je bila krasno okinčana naša farna cerkev; bila je namreč poroka novega zdravnika radgonskega, g. Kamniker-ja z gdč. Kristino Orosel-ovo. Naši mladeniči so ugibali že več tednov poprej, kako naj spodobno in povoljno proslavijo nekda j slovensko, marsikomu prav »dobro« znano rodbino največjega bogataša dobrnskega, ki je vsem faranom »podpora« in prvi »gmeinderot« v našem slovenskem obč. odboru. In kaj so ukrenile te pametne glavice? Sinovi sicer zavednih slovenskih kmetov Božnika in Plačan-a, kakor tudi Blažičev in celó Brezlanov sin so postavili velikansk slavolok tik občinske hiše v čast novoporočencema. Izza slavoloka so vihrale zastave, posebno dve trobojnici, kateri so si pa omenjeni fantje najbrže naročili naravnost iz blaženega »rajha«. Tudi ona tri dekleta, ki ste darovale dve noči in dva dneva ter spletale vence za slavolok, smete ponosne biti na svoje delo! — Da, pač res se je mogel oni mladenič, ki je prišel iz Šaleške doline obiskat svojega znanca in videl to vaše delo, začuditi: »Ali so že izgubili vso domoljubnost ti mladiči, da napravijo tako sramoto svoji fari zavoljo nekaj krvavih krajcerčkov in nekaj požirkov vina?!« — Toda čast vsem drugim fantom, ki niso hoteli sodelovati, češ, svoje domovine pa ne bomo prodali, naj nam še ponuja znani »Südmarkovec« kolikor hoče! Tudi zavednih Slovencev še imamo pri nas!

S Slatine. (Izločitev letovišča od sedanje občine.) Zadnje dni nas zanima samo vprašanje, kaj bo s Slatino, bode se li posrečilo našim liberalcem iztrgati najlepši kos naše občine in ustanoviti novo občino? Dasiravno predlanskem svetli cesar niso potrdili izločitve našega letovišča in ustanovitve nove občine, so liberalci koncem zadnjega leta zopet vložili prošnjo na deželni odbor, da se vendar enkrat ustrezne njihovi želji. Deželni odbor je poslal prošnjo s podpisi in razlogi zaželjene ločitve občinskemu odboru, da o tem izreče svoje mnenje. Občinski odbor je z dvetretjinsko večino zavrnil zahteve slatinskih liberalcev in svoje povsem stvarne razloge zoper ločitev poslal nazaj deželnemu odboru, proseč, da se naj dež. odbor po okrajnem glavarstvu prepriča o jalovosti in neresničnosti razlogov, ki se nahajajo v prošnji za izločitev letovišča. Pa kakor sodi, se deželni odbor ni oziral na ta povsem umestni predlog slatinske občine, ter je poslal mesto okr. glavarstvu prošnjo za ločitev z našim ugovorom vred okrajnemu zastopu v pretres: No, da se bo ta izrekel za ločitev, smo bili prepričani, pa tudi deželni odbor si je bil tega svest. Kajti v okrajnem zastopu ima do dandanes večino liberalno, iz Slatinčanov in Rogačanov obstoječa klika, med temi tudi pet odbornikov, kateri so prošnjo podpisali. Dasiravno so rogaški g. dekan stvarno in jasno dokazali, da je ta izločitev vsled § 3. obč. zakona nepostavna, da bi se ž njo delala velika krivica celi slatinski okolici, posebno revežem, za katere se ne bi moglo več tako skrbeti, se je vendar okrajni zastop s 13 glasovi proti 11 glasom izrekel za ločitev. Zoper izločitev Slatine so glasovali odborniki iz kmečke skupine in g. Horvat iz skupine veleposestva. Čast mu! Liberalni gospodje pa so zopet pokazali, da jim je zamrl v srcu zadnji čut usmiljenja in pravičnosti.

Iz Nazarja. (Poštne zadeve.) Nedavno so se čuli glasovi, naj bi se število poštne postaje tudi v gornji Savivjski dolini pomnožilo. Nikakor ne smemo potrebo teh pobijati, ker smo Slovenci v tirjatvah itak še preskromni; kar pa nam dovolijo, višje moči nečejjo izvršiti, to nam priča sicer dovoljena, a še sedaj ne otvorjena pošta v Solčavi. Pri tirjatvah pa nikakor ne smemo bližnjemu hoditi v škodo. V nekem domačem listu se piše namreč, da poštna postaja v Kokarjih za Dreto je postala nujno potrebna. V koliko je silna, bodo vedele stranke same, a da pa bi bilo ravno v Kokarjih ali Lačjivesi sredotočje denarnih in pisemskih zvez za vse Zadretje, zdi se mi nekoliko predrzna trditev. Ali ni namen tem vrsticam zanikati potrebo pošte v bližini Gorice, ker ne jaz, pa tudi ne dotični list ne moreva novih pošt dovoljevati, pač pa hočem z dokazi pognati tujega kozla iz našepa zelnika. — Kjer je trgovina v živahnem tiru, je tudi poštna bilanca brez dvoma bolj živahna; vsakemu domačinu pa je znana trgovina g. Turnška v Nazarjih, da ne prodaja samo soli in pipev po grošu, pač pa, da si celo oddaljene stranke potrebne reči najrajši v Nazarjih oskrbijo. Taka trgovska hiša mora torej tudi pošti dati marsikaj prislužiti. Drugič je v Nazarjih samostan, župnija ter šola. Da pa ne govorim samo splošno, dokazujejo naj številke! Kolikor je piscu dobro znano, dohajajo v Nazarje: 3 dnevni listi, 11 tednikov, 68 mesečnikov; 13 listov po dvakrat, 2 lista po trikrat v mesecu, ne govoreč o mnogih drugih letnih in periodičnih poročilih.

Iz Vojnika. (Nova posojilnica) se je ustanovila v Vojniku, katera nemčurjem kar v možgane stopa. Ker se je potrjenje nekoliko zadrževalo, so se tolažili, češ, saj ne bo dovoljena, ena je bojda za Vojnik dosti. A ko so zagledali napis nad narodno hišo Vrečarjevo, se je prestrašil Zottl in ves nemški Vojnik ž njim. Oglasilo se je že tudi dosti vložnikov in dolžnikov.

Upamo, da bo nova posojilnica, kakor mlada lipica, košata postala in potlačila vse pod nogama se plazeče hraste. Slovenci, pomnite to: Čim močnejši bode ta naš denarni zavod, tem slabejše bode naše po sili nemštvo! Torej svoji k svojim!

Iz Zagorja v kozjanskem okraju. (Socialna demokracija.) Poznate li, g. urednik, Zagorje? — Skrito je pred svetom, malokdo zna zanj, pa socialni demokrati so ga našli. Neki možicelj, precej debel, je privlekel k nam nekaj onih od dva in pol milijona social-demokratskih oklicev in ljudstvo bega. Ljudje se križajo, kaj neki bo, nova vera, kaj-li? Trosi laži med ljudstvo, da bo prišel pridigovati neki človek (bojda čevljar iz Celja), da ima od cesarja dovoljenje, da mu ne sme nikdo prepovedati govorjenja itd. Ta debeluh — ljudje mu pravijo, da je apostol nove vere — je vse zažvižgal in prišel na boben, a zdaj je zašel med socialne demokrate in pogubonosne nauke hoče ubogemu kmetu v srce vcepiti — svoj prazni žep pa malo napolniti s socialnim plačilom. Krščansko ljudstvo, drži se sv. vere in svojih dušnih pastirjev!

Iz Slov. goric. (Pozor občinski prebivalci!) Kakor se sliši, ne mislijo nemškutarski občinski predstojniki, ki so tudi nekateri židovski petolizci, prvotne volitve za občino naznaniti, ampak samo naznanila na občinsko desko nabiti. Zato pa rodoljubi, je naša dolžnost, da se v vsaki občini potrudite in vsak teden pogledate na občinsko tablo in to svojim volilcem razložite in jih podučite! Saj mislim, že ni občine, kjer bi ne bilo, dveh ali vsaj enega rodoljuba. Kdor pa zataji svoj rod, ni vreden, da je kruh od roda rok!

Iz Velenja. (Krst pri Savici?) O ne, pri »štepihu«! — Nekak čuden prizor se je dogodil dne 1. febr. pri nekem štepihu. Krščene bil je naš turški boben. Krstil ga je pa neki mali krojaški učenc. V Šoštanju je že lansko leto grozno pogorel. Mislil je že tačas Slovence v svoj »Mehlsack« spraviti, a zgodilo se mu je, da se je večkrat tako grdo prekucnil, da se je zemlja stresla. Pri štepihu je bilo pa to najlepše, da se pusti naš »Mehlsack« od 14-letnega dečka s celim škafofom vode krstiti, da je res turški boben. Gotovo si je mogel hitro zanetiti ogenj z »Südmarkovimi« žveplenicami, katere ima ta vrli sin matere Germanije na prodajo, in si ogreti ohlajeni boben. Sploh je pa ta krst dobro djal njegovemu za »Südmarko« prevroče gorečemu srcu, da se mu malo shladi. — Kmetje! Vam pa kličemo: Pazite, komu svoje groše nosite!

Iz Kozjega. (Državnozborski kandidatje.) »Slovensko pol. društvo«, oziroma shod zaupnih mož narodne stranke v Celju je proglasil kandidate: Za mestno skupino Celje-Brežice g. dr. Juro Hrašovec, odvetnik v Celju; za kmečko skupino Celje-Brežice gosp. Hugon vitez Berks, grajščak na Blagovni pri Celju; za peto kurijo Celje-Ptuj g. Dragotin Hribar, lastnik tiskarne v Celju. Mislili smo, da bode naš deželni poslanec č. g. Žičkar tudi državni poslanec bodisi za kmečke občine, ali pa za peto kurijo. Pa tudi drugega enako sposobnega zastopnika se ne branimo. A nikdar se nismo nadjali, da se nam bo postavil za kandidata g. Hribar! Gospoda, kje pa je oni štajarski ponos? Odkar je prišel Dragotin k nam, ni več prav ljubega miru. Na javnih ljudskih zborih sicer navdušeno zagovarja kat. cerkev in duhovnike, umes pa v svojem listu tu in tam kako zasoli duhovnikom. Gosp. Hribarja naj bi volili, ki hvali in proslavlja novodobno šolo, Hribarja, katerega hvali socialno-demokratski list »Delavec« o priliki izvolitve č. g. Žičkarja, le-tega pa blati in psuje? Hribarja, ki kot urednik »Domovine« še ni nobene resne besede spregovoril zoper socialne demokrate? Ne, in stokrat ne! Hribar ne bo in ne sme zastopati več kot dve tretjini

vernega, katoliškega slovenskega ljudstva na spodnjem Štajarskem. Kaj pa on, rojen Ljubljančan, razume o težnjah kmečkega stanu, posebno Štajarcev, ko je komaj pred katerimi leti »privandral« v Celje? Kmečki, posestniki, kdor za Hribarja agituje, ta ni nikoli vaš pravi prijatelj. Ne zabite tega! — Z dr. J. Hrašovcem in vitezom Berksom pa smo v našem okraju vsi zadovoljni; le to bi želeli, da bi se še pred volitvami zglasila pri nas s kakim shodom, sicer je težko agitovati.

Iz kozjanskega okraja (Naš deželni poslanec), č. g. J. Žičkar, prav hvalevredno skrbi za naš okraj, kateri trpi hudo pomanjkanje. Sredi pretečenega meseca januarja je prosil našega vrlega poslanca dopisnik teh vrstic v imenu kozjanske in poljske župnije, naj bi blagovolil izprostiti večje podpore po toči poškodovanim. Nemudoma je prosil g. Žičkar c. kr. namestnika. Namestništvo je naročilo c. kr. glavarstvu v Brežicah, da se mora pri razdelitvi podpore posebej ozirati na Kozje in Polje. To se je tudi zgodilo. Pretečeni teden nam je naznanil gosp. poslanec, naj vse občine, če bi utegnile dobiti premalo podpore, napravijo nove prošnje na deželni zbor. Kakor čujemo, se bo v četrtek, dna 18. febr. razdelila podpora vsem po toči poškodovanim posestnikom. Če bi utegnili biti premajhna, naj torej občinski predstojniki storé svojo dolžnost! V obče vlada pri nas velika beda in sila. Skoro od vsake hiše se jih odpravlja nekaj s trebuchom za kruhom. Otroci prihajajo v šolo lačni, izstradani. Veliko jih pride teših in brez kruha v šolo, vrhu tega v slabi obleki, raztrganem obvalu. Beračev in prosjačev je neštevilno. Živina nima nobene cene, klaja zánjo je že pošla, ker je bila prav pičla. Ljudje so morali svinje zgodaj, slabo rejene zaklati, ker ni bilo dovolj reje. Huda nam poje. Zato pa sprejmite, častiti gospod poslanec, kar najprisrčnejšo zahvalo za skrb in ljubezen, katero izkazujete ubogemu, trpečemu ljudstvu!

Iz Petrovč pri Celju. (Zbor; volitev.) V nedeljo, dne 14. febr. je imelo tukaj »slov. kat. delavsko društvo v Žalcu« shod, kateri je bil mnogoštevilno obiskan; prišlo je nad sto volilcev. Ob pol 4. uri otvori g. predsednik Jernej Meh zborovanje, pozdravi navzoče ter dá besedo prvemu govorniku, č. g. M. Osenjaku. Na dnevnem redu je bil poduk o volitvah. Govornik opomni na važnost volitev, razloži način volitev za 4. in 5. skupino ter poudarja složno postopanje pri volitvi. Na to govori o volilnem oklicu socijaldemokratske stranke, katerega je bila po noči na drevje in hišna vrata v mnogem številu nabila; govornik opozarja na njihove neizpeljive nazore ter zavrača njihove krive nauke. Na to našteva več vzgledov ter kaže, da socijaldemokrati niso prijatelji ne kmetov, ne delavcev, ne sploh ubogega ljudstva in priporoča navzočim, naj se oklenejo slov. katoliške stranke! V lepih beseda se zahvali gosp. Fr. Fridrih govorniku za njegove besede. Na to predlaga tajnik društva volilne može za 4. in 5. skupino, kateri so bili enoglasno sprejeti. Ker se nikdo več ne oglasi, zaključí predsednik zborovanje. Veličasten je bil ta shod slov. kat. delavskega društva; toliko obiskovalcev, volilcev še ni bilo na nobenem shodu. Tudi socijaldemokrati niso izostali; toda poparjeni so odšli. — V ponedeljek pa je bila pri nas volitev volilnih mož za 4. in 5. kurijo. Udeležba je bila velikanska; volilo je 115 volilcev v peti kuriji, a prišlo jih je veliko več, a so morali oditi, ker niso bili vsi upisani in so zamudili reklamacijski čas. Voljeni so v peti skupini zanesljivi slov. kat. možje z 89 glasovi in sicer: Koren Anton, Fridrih Franc, Kuder Karol, Puncer Anton. Socijaldemokrati so ostali s 34 glasovi v manjšini. V 4. skupini so bili enoglasno izvoljeni Vizjak Anton, Fridrih Franc, Planinšek Jurij, Pristovšek Maks in Roter Jakob.

— Ker so socijaldemokrati v 5. skupini, v kateri so gotovo pričakovali zmage, tako veličastno pogoreli, se volitve v 4. skupini niso udeležili.

Od Mure. (Kaj je novega pri nas?) Novega prav za prav nič ni, ampak je vedno stara pesem, namreč boj proti Slovincem; samo orožje so si zdaj izmislili novo neutrudljivi naši nasprotniki. Pred 7 leti jim je zloglasni nemški »šulverein« ustanovil novo šolo. Zakaj? Ne vem. Kajti ravno tisti gospodje, ki so si prej najbolj pete brusili za to, da bi dobili »šulvereinsko« šolo, potem svojih otrok niso pošiljali v njo; rajši so jih doma ali sami učili ali pa so poklicali učitelje iz slov. šole, naj bi jih podučevali. Potem še pa naj kdo reče, da so take šole brez pomena ali pa celo nepotrebne, posebno v tako »trdo-nemškem« kraju, kakor je naš nekje tam v Slov. goricah! Kako navdušeni so naši stariši za »šulvereinsko« šolo, nam kaže to, da svoje otroke vendar pošiljajo v slov. šolo, akoravno na »nemški« dobivajo učila, obleko in nekoliko hrane zastonj. Kolikokrat pa se zgodi, da otrok eno leto »sedi« v »nemški« šoli, potem pa pride na slov., da bi se nekaj naučil! In tako se pri nas od leta do leta množi število slov. šolo obiskujočih otrok, tako, da nam primanjkuje prostora in bi radi imeli še en razred. To je pa našim Nemcem »trn v peti« in jim dela veliko preglavice. Kaj si tedaj izmislijo modre glave? Nekdo je začel na tihem »nabirati« podpise od starišev, in ti podpisi so prosili pri okr. šol. svétu, naj se jim dá eden nemški razred, ki bo imel pravico javne šole t. j. naj se slov. šoli doda eden nemški razred, dvorazredna »šulvereinska« šola pa naj se opusti! Za to zadnje smo tudi mi, toda ne tako za prvo. Naša slov. šola je res petega razreda potrebna, »kakor slepi pogleda«; pa ta mora biti drugim jednak, tedaj na slov. podlagi. Sicer je pa boljše, da ga nimamo. Kajti, če nam vrinejo enega, bodo marljivi naši nasprotniki kmalu tirjali še drugega, in tako bi se naši dobri slov. šoli sčasoma utegnili goditi ravno taka, kakor »lesici, ki je vzela ježa pod streho«. Vrli sinovi matere Germanije, ki bi radi tudi pri Sv. Ilju postavili en steber za veliki most do Adrije, bi bili seveda na dobrem. Zakaj s tem bi »šulvereinu«, kateremu že itak zmanjkuje sape — po domače denarja — odvzeli težko breme in bi je prevalili na rame slovenskim kmetom in posestnikom, ki naj bi sami sebi kopali grob! Tega pa nikdar ne trpite, slov. rodoljubi! Držite se tudi z naprej tiste šole, v katero ste do zdaj pošiljali svojo deco! Tisti pa, ki tako gorijo za nemško šolo, naj si jo sami vzdržujejo; ako pa tega ne morejo, ali pa če nimajo koga podučevati v šoli, pa »naj poberejo svoja kopita« in naj grejo po svetu sreče iskat. Najboljše je, da se vrnejo nazaj v tisto blaženo (!) deželo, od koder so prišli v naše lepe Slov. gorice. Slovenci, mili jezik, katerega ste se učili od ljube matere, privoščite tudi svojim otrokom! Ne mislite, da le tisti na svetu kaj velja, kateri je hodil v »nemško šolo!« Da ste Slovenci in da hočete Slovenci tudi ostati, pokažite zlasti zdaj pri volitvah, ki so nam že pred durmi! Pridite na volišče vsi in volite može, ki so po duhu vrli Slovenci, po veri pa odločni kristijani!

Od Sv. Bolfanka v Slov. gor. (Pogreb.) Minoli četrtek smo tukaj pokopali izgledno krščansko ženo — Uršulo Gomilšakovo, umrlo v 85. letu življenja, kateri enakih se nahaja čedalje manje. Pridno je gospodinjala na kmetiji »Vrbanovi« v Bišu 66 let, in sicer od leta 1849. kot udova, odgojivši sedmero pridnih otrok, in med njimi sina duhovnika-profesorja. Prestala je dosti po raznih boleznih, a vedno je bila potrpana, iskrene pobožnosti in krotkega srca. V njeni hiši je vladal mir, preprirov s sosedci, posli in delavci ni trpela. Ni se jej oglasil ubožec, da bi mu ne delila miloščine, hrane, ali

mu odrekla prenočišče. Kako je bila pri rojakih v časti, dokazal je nje slovesen pogreb, h kateremu se je zbrala velika množina ljudstva, in so došli poleg domačega gosp. župnika še trije sosedni duh. gospodje. V cerkvi so po biljah in sv. maši za mrtve g. župnik Sinko v ganljivem krasnem govoru hvalili pokojnice odlične kreposti in obilne zasluge, ter jo stavili faranom v izgled; mnogi so pretakali solze. — Pokojna Uršula je bila sestra slavnega, pred dvema letoma umrlega rodoljuba dr. Jos. Muršeca, rojena v znani »Živkovi« hiši. Naj v miru počiva!

Iz Šmartina pri Šaleku. (Župnijska knjižnica; napredek.) Branje dobrih knjig in časopisov med ljudstvom dandanes najbolj pospešuje potrebno znanje in versko ter narodno zavest. V ta namen dobro služijo bralna društva, pa tudi župnijske knjižnice, kjer obstoje. Taka župnijska knjižnica se je dne 10. januarja otvorila v Šmartinu pri Šaleku. Za vse dobro vneti č. gosp. župnik Cizej so v lepem slavnostnem govoru razložili vzvišeni namen, potrebo in veliki pomen nove knjižnice, g. kaplan pa so podali vodila, katerih se bo treba držati vsakemu, ki se knjižnici pridruži. Na to se je takoj oglasilo 54 župljanov za knjižnico, iz katere se jim je že prvi dan izposodilo čez 60 knjig. Ker pa tudi knjižnici treba denarja, da se more vzdržavati, so navzoči takoj zložili precejšnjo svoto. Veliko je bilo veselje med župljani nad ustanovitvijo te knjižnice, kar priča, da tukajšnje ljudstvo rado bere. Največ so pomagali knjižnici č. gosp. župnik, ki so ji darovali vse svoje porabne knjige; vrlji kmet Jožef Jan, p. d. Zabukovnik ji je daroval 40 knjig, družba sv. Mohorja pa 20 knjig. Bodi tu izrečena vsem prisrčna zahvala za njih lepo podporo; upamo, da se je spomnijo tudi premožnejši domačini! Odslej se vsako nedeljo po večernicah izposojujejo knjige in število marljivih bralcev se vedno množi. — Da pri nas res napredujemo, je sijajen dokaz tudi ta, da se je ob novem letu oglasilo 19 novih naročnikov »Slov. Gosp.«, tako, da sedaj ta vrlji list prihaja v 25 iztisih v našo župnijo buditi in navduševati Slovencev. Tudi 10 »Glasnikov« zahaja z novim letom v našo po soc. demokratih že nekoliko okuženo Šaleško dolino. Kar se je tu zgodilo, se zgodi in stori lahko tudi drugod. Slava zato vrlim narodnim Šmartinčanom!

Iz Svetinj pri Ormožu. (II. Občni zbor) vojaško-veteranskega podpornega društva je zboroval dne 17. jan. po rani službi božji v šolskih prostorih. Prvi začetnik našega društva, g. L. Janžek, je pozdravil radostno mlado društvo in je izrazil svoje veselje, da se je društvo v kratkem času svojega obstanka krepko razvilo. — Gosp. načelnik je otvoril zborovanje s pomenljivimi besedami, da naj se v vsakej priložnosti hvaležno spominjamo božjih dobrot in našega svetlega vladarja, pod katerega varstvom smo se tudi danes zbrali k zborovanju. Temu smo se odzdravili vsi s trikratnim živio-klicem. — Zapisnikar je poročal o dosedanjem delovanju, razkladal društvene razmere, in posebno priporočal zvestobo in udanost posameznikov iz nekdanje vojaščine, da naj to v vsakej priložnosti skazujejo tudi svojemu blagohotnemu društvu. S posebnim ozirom na novopristopne ude razjasnil se je pomen in posel načelnštva, oziroma društvenega odbora. — Gosp. denarničar je poročal o gmotnem stanju preteklih 2 mesecev ter dokazal, da se je poleg najpotrebnejših začetnih društvenih potreb, ki iznašajo 46 gold. izdatkov, odločila še gotovina v ostanku 26 gld. poobrestiti v hranilnici. — V dopolnitev odbora izvoljena sta gg. J. Pučko in Ant. Magdič, pregledovalcem računov pa gg. Z. Vršič, Jur. Vaupotič in J. Pučko. Prečitanje društvenih pravil je g. načelnik natančno razjasnil in je s tem blagohotni namen našega društva tako živo naslikal, da smo se ga s tem večjo

vnemo vsi oklenili. Zadnja točka dnevnega reda »želje in nasveti« rešila se je s tem, da so posamezniki izrekli željo oziroma svetovali, da naj se med društveniki nabirajo prostovoljni darovi za nakup društvene zastave, ki se bode skrajno do praznika presv. Rešnjega Telesa preskrbela, in pri tej priložnosti je g. major L. Janžek daroval lep dar, za katerega izrekamo prisrčno zahvalo. Jako dobro došla bi nam v ta namen pač vsaka še tako skromna pomoč vseh blagodušnih dobrotnikov, da bi nam tako pomagali to prevažno podjetje postaviti na noge. Rednih udov pristopilo je do sedaj 81, podpornih oziroma častnih pa 20, tedaj vseh 101.

Iz Makol. (Šolstvo.) Dne 24. prosinca je bila tukaj volitev krajnega šolskega sveta in nja načelnika. Načelnikom je bil zopet izvoljen naš župnik, deželni poslanec in duh. svetovalec vlč. gospod Mihael Lendovšek, namestnikom pa nadučitelj gospod Jože Svetlin. Pri seji je namestnik poudarjal mnoge zasluge, katere si je pridobil gospod Lendovšek za našo šolo. Vedno je pripravljene podpirati uboge šolarje. Nekaterim je že pomagal v srednje šole in mu bodo ti gotovo zelo hvaležni. Tudi kot načelnik makolske posojilnice je izposloval, da se je dovolila vsako leto lepa svota za nakup šolskih knjig ubogim šolarjem in šolske knjižnice. Lani na primer je naša posojilnica darovala v ta namen 25 gld. Gospod načelnik je tudi gojil načrt o ustanovitvi šolarske kuhinje, ki bi bila pravi blagoslov božji, le žal, da so naše njegove prošnje premalo odmeva in — nič podpore. Sam pa vsled svoje radodarnosti ni v takem blagostanju, da bi zamogel to-le na svojo roko storiti. Uvidevši, kako prenapolnjeni so naši štirje razredi, potegoval se je gospod župnik za ustanovo nove deklinške dvorazrednice in gotovo bi jo že bil dosegel, ko bi se mu ne smilili ubogi davkoplachevalci, za katere kot načelnih krajnega šolskega sveta vsako leto posoja za šolske račune iz svojega žepa.

Od Sv. Petra na Medvedovem selu. (Duhovno veselje.) Ko se obhajajo po drugodi posvetne veselice, smo mi obhajali še lepšo, duhovno veselico, namreč sv. misijon od dne 29. prosinca, do dne 7. svečana. Ker ima naše ljudstvo še precej zdravo jedro krščanskega duha in srca, je naravno, da je bila cerkev vedno napolnjena. Sreča je le, da so se pridige razvrstile po stanovih, kar je tudi z ozirom na dušni prid vernikov posebno dobro. Čast. gg. misijonarji so se pa tudi zares neumorno trudili na leci, kakor tudi v spovednici ter so z gorečimi in srčnimi govori tudi marsikaterega zastaranega grešnika predramili iz smrtnega, dušnega spanja. Vsa fara se čuti sedaj neizmerno srečno in je polna hvale čč. gg. misijonarjem, ki tako požrtvovalno delajo za čast božjo, za zveličanje duš, pa tudi za časni blagor našega naroda, svareč ga pred raznimi napakami, kakor n. pr. pred pogubnim žganjepitjem. Tudi ti, »Slov. Gospodar«, si jih lahko vesel, ker tebi so dali očitno lepo spričevalo, in so te v branje v prvi vrsti priporočali, kar gotovo ne bo ostalo brez sadu. Hvalo pa smo dolžni tudi vsem onim čč. gg. sosednim duhovnom, ki so prihiteli na pomoč, posebno pa še vlč. g. dekanu Tombahu. S težkim srcem smo se zadnji ponedeljek ločili od gg. misijonarjev, milo nam je v srce donelo spremljajoče jih petje zvonov, a kličemo jim: »Na zopetno skorajšnje svidenje!«

Iz gornje Savinjske doline. (Neljub kandidata.) Za glavo smo se prijeli, slišavši, da g. Dragotin Hribar kandiduje za peto skupino v državni zbor. Bog nam bodi priča, da ne bomo kamenja metali za temi, ki so zanj glasovali, pač pa moramo pod lupo postaviti g. kandidata. Kedo je ta Hribar? Rojen Ljubljčan, torej meščan, ki kmečke potrebe malo pozna. Bil je faktor v »Narodni Tiskarni« v Ljubljani; služba dostojna. Tu je že nastopil na političnem polju v dvomljivi pri-

kazni gledé katoliško - političnega društva; udje tega društva povedali so mu predlanskim ob posvetovanju »Leonove družke« v Celju javno svojo nezaupnost, ker so ga dobro poznali. G. Hribar temu ni oporekal, češ, časi se spreminjajo. A Hribar je v Celju ves drug mož; res? »Domovina« je njegovo glasilo; je pa tudi katoliško glasilo? Ne. Nismo Štajerci tako zabiti, da ne bi vedeli, kako sarkastično, porogljivo je pisala o I. katoliškem shodu; kako ustudno govorila o lanskem shodu v Ljubljani v čast presv. Rešnjemu Telesu; takrat so naši duhovniki neopravičeno še prizanašali. Ko je lani binkoštni torek štajarsko učiteljstvo v Gradcu zborovalo in na shodu odobravalo govor socijalnega demokrata Resela, kateremu je cerkev le še stara babel, je ista »Domovina« hvalila zahteve učiteljstva, torej tudi govor Reselnov? In tega shoda se je g. Hribar udeležil. Kaka pa je tiskarna njegova? Tiska tudi za župne urade. Ali je pa tudi pamflet dr. Slanca zoper slov. duhovščino bil tiskan za župne urade? Je-li nekdanja strupena »Vesna« bila namenjena župnim uradam? Naj se ne očita, da se gre za osebo Hribarja, res le za osebo, ker le, kar oseba dela in kakor piše, tako se javno sodi. Mi volivci imamo pravico, javno soditi delovanje kandidata; smemo pa tudi zahtevati, da bode on celi mož, mož katoliško-naroden, nesebičen značaj!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj. veličanstvo svetli cesar pojdejo prih. ponedeljek v Št. Martin na južnem Francoskem, kjer ostanejo tri tedne — Oni dan je bil pri svetlem cesarju admiral Sterneck; proti Kreti namreč odrineta dve vojni ladji in tri torpedovke. — V ponedeljek je štiri tisoč Dunajčank v dvorani »Musikvereinssal« zahtevalo krščanske šole. — Dr. Lueger je popolnoma zdrav ter govori vsak dan na več shodih. Krščanskim socijalistom hudo nasprotujejo liberalci, Schönerejanci in socijal-demokratje z mladim učiteljstvom.

Češko. Poslanec Schlesinger je v deželni zboru v imenu Nemcev terjal narodne kurije, da se ločijo poslanci na nemške in češke poslance, kadar je glasovati za to ali ono narodno zahtevo. Prav dobro, toda take kurije se naj uvedejo tudi povsod ondi, kjer so Slovani v manjšini!

Štajarsko. V Gradcu vsak večer prirejajo socijalni demokratje shode, kjer zlasti udrihajo po duhovščini in vojaštvu. Ta dva stanova sta tem rogoviležem najbolj na potu. Tudi po drugih krajih naše dežele so kaj delavni in predrzni. Slovenci, varujte se teh lažnivih prerokov!

Koroško. V Celovcu se ustanovi podružnica dunajskega katol. šolskega društva. — Prih. nedeljo priredi katol. politično in gospodarsko društvo za Slovence shoda v Libeličah in Ličji vasi. — Predlog, da se uvedejo usmiljenke v deželni bolnišnici, je deželni zbor izročil finančnemu odseku.

Kranjsko. V Horjulu so ustanovili kmetijsko zadružno, h katerej je že nad 130 udov pristopilo. — Katoliška stranka kandiduje v V. kuriji dr. J. Kreka, na Gorenjskem J. Pogačnika, na Notranjskem dr. Žitnika, v ljubljanski okolici dr. Šustersiča, v kočevsko-trebanjskem okraju Fr. Povšeta in na Dolenjskem V. Pfeiferja.

Primorsko. V Trstu kandidujejo Slovenci za V. kurijo dosedanjšega državnega poslanca J. Nabergoja. — Te dni se vršijo v Trstu volitve v občinski zastop, ki je ob enem deželni zbor. Slovenci so napeli vse sile, da s svojimi kandidati zmagajo.

Dalmatinsko. Vseh šest laških deželnih poslancev je odložilo mandate, ker so Hrvatje zavrgli njihov predlog, naj se v Spletu ustanovi laška šola. — Naučni minister baron Gautsch pride na spomlad v Dalmacijo, da si ogleda rimske spomenike, posebno okoli Spleta.

Vnanje države.

Rim. Dosedanji ruski poslanik pri sv. stolici, grof Izvolski, je premeščen v Beligrad, v Rim pa pride na njegovo mesto Čarnikov, dozda diplomatichen agent na Bolgarskem.

Italijansko. Zbirajo se prostovoljci, da gredo na pomoč Grkom na Kreti. V Milanu pa je velika množica naredila podoknico grškemu konzulu. No, Lahi so res izvrstni komedijantje.

Francosko. Poslanska zbornica je z ogromno večino glasov vsprejela proračun. — Poslancem se je razdelila takozvana rumena knjiga, spisi vnanjega ministerstva. Iz te knjige se razvidi, koliko se je vnanji minister trudil, da se naredi red na Turškem.

Nemško. Oni dan je bil v Berlinu avstrijski nadvojvoda Oton. — Cesar Viljem je izrekel željo, naj se vojno brodovje zopet pomnoži. — Na Saksonskem imajo dopolnilne volitve v deželni zbor po novi postavi, po trirazrednem volilnem sistemu.

Rusko. Vsi poljski trgovci so sklenili, blaga nič več naročevati v Nemčiji, ker se ondi Poljaki tako neusmiljeno zatirajo, ampak pri avstrijskih trgovcih. Kdor nas zatira, ta ni vreden naših novcev!

Turško. Sultan je v veliki zadregi, ne samo da mu Mladoturki strežejo po življenju, pripravlja se ustaja v Macedoniji, na Kreti pa je vse v neredu in puntu. Oni dan so vojaki evropskih velesil, tudi avstrijski, zasedli glavno mesto Krete, Kanejo. Velesile hočejo namreč zabraniti vojsko med Turčijo in Grško.

Grško. Princ Jurij je z vojnim brodovjem že pri Kreti; več grških batalijonov je že stopilo na suho ter se zedinilo s krečanskimi ustaši. Grški vojaški poveljnik Vassos pa je že proglasil Kreto za grški otok.

Za poduk in kratek čas.

V podzemeljskem Rimu.

(Piše Fr. Kovačič.)

(Konec.)

Junaška devica sv. Neža ima dandanes v Rimu dve krasni cerkvi. Jedna stoji na trgu, ki se imenuje »Piazza Navona«, na tistem mestu, kjer je stala nesramna hiša. V celi osmini praznika sv. Neže najdeš tukaj verne molilce, stare in mlade, duhovne in posvetne, siromake in gospôdo. — Kjer je sedaj trg, je bilo nekdanj dirkališče. Tukaj je gorela grmada, na katero so postavili sv. Nežo.

Druga cerkev pa stoji zunaj Rima, kake pol ure proti severovzhodu, na nomentanski cesti. Že v najstarejših časih krščanstva so bile tukaj katakombe; stariši Nežini so imeli tukaj tudi svoje posestvo in zato so tukaj pokopali svojo hčerko.

Hči cesarja Konstantina Vel., Konstancija, je dala tukaj sezidati cerkev, ki še dandanašnji stoji. Leži globoko v zemlji, 47 stopnic vodi navzdol v cerkev. Ostanki sv. Neže so shranjeni v velikem oltarju. Množina ljudij hiti na njen praznik v to cerkev. V obče verni Rimljani jako častijo sv. Nežo, to je prav njihova domača svetnica, ker je bila Rimljanka. — Najbolj zanima ljudi poseben obred, ki se tukaj vrši.

Po slovesni škofovski maši prinesejo v posebnih posodah dve beli, živi ovčici. Na glavi ima vsaka venec in po životu sta okrašeni s cveticami.

Ljudje se kar na prste postavljajo, ker hoče vsak videti ta pomenljiv obred. Kaj pa pomeni to? — Vsako leto na praznik sv. Neže blagoslovijo dve živi jagnjeti, ker je tudi Neža bila pravo nedolžno jagnje, zaklano zaradi Kristusa. Po blagoslovu nesejo ti dve ovčici k sv. očetu, ki ji še enkrat blagoslovijo, potem pa ji izročajo kakemu ženskemu samostanu v izrejo. Ob Veliki noči, ko obhajamo spomin pravega velikonočnega Jagnjeta, zakoljejo ti dve ovčici in en del dobijo papež na Veliko noč na mizo. — Iz volne pa delajo nadškofovske palije.¹⁾ Ob prazniku sv. Petra in Pavla položijo te palije na grob prvaka apostolov, ker po Petru prihaja od Kristusa vsa oblast.

Res ganjiv in veličasten je praznik sv. Neže v Rimu. Ko bi bilo mogoče, peljal bi za roko slovensko mladino na grob Nežin in ji zaklical: »Glej, kako lep je čist rod v svoji svetlobi!«

Pred grobom te svetnice se nam vsiljuje velika uganka. Takrat, ko je živela sv. Neža, vladala je v Rimu nezasišana razuzdanost in pohotnost. Prišlo je tako daleč, da država za drag denar ni mogla več najti dovolj devic za vestalinke.²⁾ Na zadnje so morali prav otroke jemati med vestalinke.

Čudno! — Kristijani pa so imeli na stotine in tisoče devic, ki so celo življenje varovale sv. čistost, nikdo jim ni za to dajal dragega plačila, ampak nasprotno, preganjali so jih, strašansko mučili in morili. — To je bila njih plača na tem svetu, toda njih nebeški Ženin jim je pripravil velikansko gostijo nad zvezdami.

O, vi prvi kristijani, kako težko se loči človek od vaših grobov! Kdo bi mislil na vas in bi se ne solzil, kdo bi obiskoval vaše grobove in bi se ne utrdil v veri, kdo bi prebiral vaše življenje in bi se ne veselil, da je v taki odlični družbi, v krščanski veri? — Res, po veri smo si jednaki; mi verujemo to, kar ste vi verovali, toda naše življenje je daleč, daleč od vas! Kje je dandanes tisto živo krščansko prepričanje, mišljenje in navdušenje, kje požrtvovalnost, značajnost in krščanska zavest?

Smešnica. Učiteljica reče v šoli: »Adam je bil torej prav srečen v paradizu. Ali mi znaš, Tonček, povedati, kaka strašna nesreča ga je zadela?« — Tonček: »Dobil je ženo!«

Razne stvari.

Domače. (Obletnica.) Prihodnjo soboto mine 19 let, kar so sedanji sv. oče, papež Leon XIII., bili izvoljeni poglavarjem sv. katoliške cerkve. Vsled tega bodo v Mariboru mil. knezoškof peli ob 8. uri zjutraj v stolni cerkvi slovesno sv. mašo s »Te Deum«.

(Naš deželni odbornik), g. prof. Fr. Robič, bode v deželnem odboru graškem poročevalec o onih stvareh, o katerih je dozdej bil prelat Karlon. Poročati mu bode torej večinoma o občinskih zadevah

(Liberalno zavijanje.) »Slov. Narod« piše v uvodnem članku minolo soboto, da so se slov. poslanci v Gradcu pri odborovi volitvi zavezali z nacijonalci, kakor so se »Narodovci« v Ljubljani z Zvegeljnom in

Schafferjem. Naši poslanci nimajo z nacijonalci nikake zveze! Celó pa ne zoper rodne brate, kakor se to godi v Ljubljani!

(Dopise) zoper Hribarjevo kandidaturo smo skovali v uredništvu, tako trdi sobotni »Slov. Narod«. Nam ni trebalo dopisov kovati, ker smo jih še precej morali odložiti. Tudi v »Slovenca« ne utegnemo pisati. Da se pa je ljubljanski liberaluh s tako vnemo potegnil za Dragotina Hribarja, je temu mnogo več škodoval, kakor koristil. Zdaj vsaj vsakdo ve, iz katere šole je D. Hribar!

(V Celjski okolici) so dne 15. febr. pri volitvi volilnih mož za V. kurijo zmagali socijalni demokratje z veliko večino glasov. Zakaj se vendar v Celju ne ustanovi katoliško delavsko društvo?

(Volilni shod) so vtorek zvečer priredili socijalisti v Mariboru pri Götzu. Predstavil se je kandidat Drössler, udrihalo pa se je tako po duhovščini, da si niti »Mariboržanka« ne upa natisniti ene psovke. Vsakega potepuha varuje postava, le sv. vere in duhovščine brž nihče!

(Krivo tolmačenje.) Mnogi mislijo, da smo zadnjič priporočali kandidaturo g. J. Puklna za V. kurijo, ker smo objavili novico o njegovi samostalni kandidaturi. Novico smo samo zato objavili, ker nas je nekdo posebno tega prosil.

(Kandidat zoper Fr. Robiča), zoper našega čislanege deželnega odbornika in poslanca, bode pri bodočih državnih volitvah Franc Purgaj, krčmar in posestnik v Leitersbergu. Smešno! Če se mariborskim Nemcem ta Franc toli dopade, pa ga naj meščani volijo za poslanca! Čemu so po celem svetu svojega kandidata iskali?

(Za peto kurijo Celje-Ptuj) še naj enkrat bode shod zaupnih mož, tako mnogi odlični narodnjaki želijo, in sicer naj vsaka občina pošlje svojega zastopnika ali izjavi svoje mnenje. Naj se skliče tak shod ob 11. uri dopoldne, ne pa zvečer! Sicer pa bratje Slovenci, pozor pri prvotnih volitvah za peto skupino!

(V Vojniku) je bila včeraj volitev volilnega moža za V. skupino. Nemci so že imeli pripravljen smodnik; toda osmodili so se s 46 glasovi proti 62, katere je dobil Slovenec g. dr. Žizek. Nemcem tudi »Aufruß«, v katerem blatijo pastirski list avstrijskih škofov, nič ni pomagal.

(V Mozirju) so bili za V. kurijo izvoljeni sledeči gospodje: Alojz Goričar, Ivan Tribuč, Deleja, Šuster in župnik Ramor; razun enega, sami nezanesljivi. V soboto se pride v Mozirje predstavljat vrli g. dr. Hrašovec in bojda tudi g. Hribar, ki menda misli, da so ob gornji Savinji sami Praprotniki volilni možje!

(Čuden agitator.) Po hribih vranskega in gornjegrajskega okraja se potika neko čudno oblečeno človeče z rudečim znamenjem na prsih, ki od nevednežev pobira podpise, zakaj; tega ljudje ne vedó, precej jih je že preslepil. Morda kaka socijalistična zguba! Pozor!

(Neke čudne prikazni) stopajo na dan v Bočni pri Gornjemgradu. Nezadovoljnežev ne primanjkuje nikjer; da pa resno ti najdejo podporo pri višjem oblastvu, mora to vsakega resno mislečega moža užalostiti. Vsa agitacija je le pesek v morje, a vendar ljudstvo se pri tem nepotrebno vznemirja. Mejnike pozna tudi cerkvena oblast in ako se ruvanje nepoklicanih hujskačev ne ustavi, bomo jih svetu izjavili. Podrage na Štajerskem ni treba!

(Božji rop.) Na Gomilskem blizu Celja je neki klativitez okradel cerkev, bojda po stanu bivši trgovski pomočnik.

(Grozna nesreča.) V torek zjutraj je v Mariboru 17letna Marija Plahta, dekla pri nekem nadporočniku in doma iz brežiškega okraja, hotela v peč zakuriti. Ker se drva dolgo niso prav unela, šla je po petrolej,

¹⁾ Kaj je to, palij? Palij je latinska beseda in bi se po našem reklo plašč, ogrinjalo, ali tukaj, naramnica. Poglejte enkrat na podobo sv. Metodija. Čez prsa mu visi nekaj trak z všitimi križci. To je palij, znamenje nadškofovske oblasti.

²⁾ O »vestalinkah« primeri »Sl. G.« I. 1896 št. 6., str. 51.

da jih ž njim polije. Petrolej pa se vname, posodo raznese in dekla je bila v enem plamenu. Hitela je v sobo, kjer so se užgali tepihi, in ondi je vsa opaljena izdihnila svojo dušo.

(Požar.) Dne 7. februarja se je unela blizu Sevnice Winkle-Erlangerjeva tovarna za kopita. Zgorela je hiša za stroje in veliko na pol izdelanih kopit.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Gašpar Cenc, župnik v Črešnjevcu, je stopil v stalni pokoj. — Župnija Črešnjavec je razpisana do dne 14. marcija.

Društvene. (Dijaški kuhinji) v Mariboru so darovali: Neimenovan za »slov. dijače« 6 gl., č. g. Fr. Ogrizek, župnik v Črešnjicah, 2 gl., č. g. A. Mojžišek, kaplan pri Sv. Juriju ob Ščavnici, 4 gl., nekdo za pal. 1 gl., svatje na gostiji Alojzija Kosi in Slavičeve Micike v Bučočevcih 13 gl., na Kardinarjevi gostiji v Vučji vesi 3 gl. in g. J. Karba nabral na Horvat-Cimermanovi gostiji na Gornjem Krapju 5 gl. Bog plati!

(Framsko kmetijsko bralno društvo) priredi v soboto, dne 20. febr. veselico, pri kateri se bode igrala šaloigra: »Kateri bo?« Tudi se bodo prepevale domače narodne pesmi s spremljevanjem godcev. — Vstopnina za neude 20 kr. za osebo, udje pa, kateri so letno poravnali, so vstopnine prosti.

(Jareninsko bralno društvo) priredi dne 28. februarja veselico v gostilni g. K. Štefliča v Jarenini. Po pozdravu predsednika bode gledališka igra: »Bob s Kranja«, godba in prosta zabava. — Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina za osebo: Prvi prostor (pri igri) 30 kr., drugi prostor 20 kr.

(Bralno društvo v Studenicah) priredi v nedeljo, dne 21. svečana v gostilni g. J. Koropca veselico s petjem in dvema gledališkima igrama.

(Vabilo k glavnemu zborovanju) podružnice sv. Cirila in Metoda na Vranskem na dan 21. februarja ob 6 uri zvečer v gostilni gospe Šentakove. K mnogobrojni udeležbi vabi načelnistvo.

(Saleška čitalnica v Šoštanju) priredi v nedeljo, dne 21. svečana koncert. Začetek ob 7. uri zvečer. — Vstopnina za osebo 50 kr. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor. — Vstop dovoljen le udom, vabljenim in po udih vpeljanim odličnim gostom.

(Ljutomerska čitalnica) priredi plesni venček v prostorih gospoda J. Vaupotiča v Ljutomeru v soboto, dne 27. februarja ob 8. uri zvečer. Svira belatinska godba. Vstopnina za osebo 60 kr., za obitelj 1 gl.

(Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda) za Škofjovas in sosesko priredi shod in veselico dne 21. februarja 1897 v Vojniku pri starem Vrečarju ob 4. uri popoldne. Po zborovanju sta veseli igri »Župan« in »Brinjevec« ter prosta zabava.

(Ščavniško sadjerejsko društvo v Očeslavcih) bode imelo v nedeljo, dne 28. febr. popoldne ob dveh pri gosp. Al. Kreftu svoj redni letni občni zbor s sledečim vspešnim: 1. Pozdrav predsednika. 2. Pregledovanje računov. 3. Volitev novega odbora. 4. Predavanje o cepljenju dreves in ameriških trt. 5. Prosta zabava. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(Novo bralno društvo?) Prejšnjo nedeljo se je vršil shod za osnovev bralnega društva na Rečici, v gornji Savinjski dolini.

Iz drugih krajev. (V Atenah) je umrl nena doma avstrijski poslanik, baron Kozjek. Bil je koroški rojak, rojen v Trušnjah kot sin tamošnjega oskrbnika.

(V Zagrebu) so sodili stenjevaške roparje, ki so spravili več ljudi iz tega sveta. Tri so obsodili na smrt in jih tudi že usmrtili. Trije so obsojeni v dosmrtno ječo, drugi pa v zapor od 10 do 20 let. Vseh je bilo 14.

(Nemški drž. kanclar), knez Hohenlohe, je obhajal oni dan zlato poroko. Cesar Viljem mu je doposlal zelo laskavo brzojavno čestitko ter mu podelil zlato spominsko kolajno.

(Potres v Srbiji.) Dne 15. febr. popoldne ob 5. uri so čutili v Vranju 15 sekund trajajoč potres, ki se je ponovil čez četrt ure in drugi dan dopoldne. Povzročena škoda znaša blizu 300.000 frankov.

(V Benetkah) se je dne 16. febr. otvorilo zborovanje zdravstvenih veščakov iz raznih krajev in zastopnikov vseh evropskih držav. Posvetujejo se, kako zbrati kolero pot iz Indije v Evropo.

Loterijske številke.

Trst 13. februarja 1897: 35, 57, 30, 66, 23
Linc » » » 65, 85, 63, 28, 48

Službo gospodinje

želi nastopiti bolj priletna, pa še močna in zdrava oseba v kakem župnišču ali kje drugje tudi za celo malo plačilo. Vajena je velikega gospodarstva in se lahko skaže z dobrimi spričevali. Več pove upravništvo.

Zanesljivo štacunsko dekle

dobi službo v neki prodajalnici žganja na Ptuj. Oglasiti se je treba pri g. W. Blanke na Ptuj. 1-2

Sto polovnjakov

starega in toliko novega, belega, pristnega vina prodà

Anton Gregorič,

3-3 posestnik in posojilnični tajnik v Ptuj.

Naznanilo.

Kupijo se vsaki dan pri 6-7

Jožefu Robiču,

trgovcu z divjačino in perutnino v Magdalenskem predmestju v Mariboru

čisti pitani kapuni kila gld. —75
pitani pišanci " " —60
jerebice jeden par 1-30
srnjake kilo " —50

Trgovinski pomočnik

želi ustopiti s 1. aprilom v trgovino z mešanim blagom na deželi ali prevzeti pod račun. — Ponudbe naj se blagovolijo pošiljati pod N. N. poste restante Vipava, Kranjsko.

Osebe brez službe

si lahko prislužijo na dan od 2-5 gld. Ponudbe pod šifro „O. A.“ naj se blagovolijo poslati upravništvu našega lista. 3-3

V najem vzeti želim hišo za trgovino v primernem kraju. Ponudbe naj se blagovolijo do konca t. m. poslati upravni. „Slov. Gosp.“ 2-2

Kovačija

s stanovanjem za oženjenega kovača se do 31. marca t. l. pod zelo ugodnimi pogoji da v najem, kateri se lahko s starim delom za gospodarstvo odslužijo. Zraven tega je hlev in paša za par svinj. — Več se poizve pri upravništvu „Slov. Gospodarja“. 3-3

Vezi za cepljenje trt iz patentovanega gumija

po načinu profesorja Göthe, kakor tudi dr. Kröczer-ja prodaja jedino pristna in v neprekosljivi kakovosti

e. in kr. dvorna tovarna za gumi in celluloid

J. N. Schmeidler.

Glavna zaloga: **Dunaj.** Podružnica: VII₂ Stiftgasse 19. I., Graben 10.

Naslov za telegrame: „Gummischmeidler.“ 6

Vabilo

k občnemu zboru „Framske Posojilnice“, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, (Spar- und Vorschussverein in Fraheim, registrirte Genossenschaft mit unbeschränkter Haftung), ki se priredi v četrtek, dne 4. sušca ob četrti uri popoldne v Posojilnični pisarni.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo, polaganje konečnega računa in bilance za leto 1896.
 2. Predlog ravnateljstva in nadzorstva o porabi čistega dobička.
 3. Volitev načelstva in nadzorstva.
 4. Posamezni nasveti.
- V Framu, dne 15. svečana 1897.

Janez Gert, načelnik.

Vabilo

k občnemu zboru Hranilnice in posojilnice v Smarijah, registrovane zadruge z neomejeno zavezo, dne 28. svečana 1897 ob 1/4. uri popoldne v lastnje hiši.

Vspored.

1. Potrjenje letnega računa za l. 1896;
2. Razdelitev čistega dobička;
3. Izvolitev načelstva in nadzorstva;
4. Privoljenje remuneracije;
5. Slučajnosti.

Načelstvo.

V najem se oddaje mlin in žaga

Brežiške grajščine v Rigoncah (Riegelsdorf) dne 1. majnika 1897.

K mlinu spadajo razven stanovišča in hleva sledeča zemljišča:

travnik, ki meri	25 ar 90 m ²
spašnik „ „	84 „ 88 „
vt „ „	82 „ 40 „
njiva „ „	28 „

Ako želi morda kdo v najem le mlin (brez onega zemljišča) ali poleg mlina več zemljišča se mu tudi lahko vstreže.

Več pové oskrbnitvo grajščine v Brežicah, kamor naj se tudi dotični dopisi dopišljejo.

Oskrbnitvo grajščine v Brežicah.

VABILO

k

občnemu zboru ormoške posojilnice,

registrovane zadruge z neomejeno zavezo, ki se odredi

na nedeljo, dne 28. februarija 1897 ob tretji uri popoldne v Čitalnici ormoški.

Dnevni red:

1. Poročilo predstojnikovo, polaganje konečnega računa in bilance za leto 1896.
2. Poročilo nadzorstva o računih in bilanci za leto 1896.
3. Predlog predstojništva in nadzorstva o porabi čistega dobička.
4. Slučajni predlogi.

Drugo vabilo.

Ako ob zgoraj navedeni uri ne bi bilo za sklepanje dosti navzočih udov, se koj s tem vabilom za ta slučaj nesklepnosti zborovanja odredi v smislu § 33 zadržnih pravil drugo zborovanje na isti dan 28. febr. t. l., pa ob 4. uri popoldne na istem mestu in z istim dnevnim redom, kakor je zgoraj za prvo zborovanje odločen. 2-3

V Ormoži, dne 9. februarija 1897.

Vek. Krajnc.

Dr. J. Geršak.

Naznanilo.

2-2

Na deželni sadnorejni in vinogradni šoli v Mariboru bode letošnje spomladno podučevanje o rezitvi, požlahtnjenju trsja itd. itd. za viničarje in druge od dne 15. do 20. marcija.

K temu poduku se pripustijo štajarci, ki se z vinogradarstvom praktično pečajo in so že 17 let stari.

Ubogi udeleženci lahko dobijo podporo iz deželnega premoženja in sicer na dan 1 fl.

Prošnje za vsprejem naj se pošljejo ravnateljstvu deželne sadnorejne in vinogradne šole v Mariboru.

V Gradeu, meseca februarija 1897.

Od štaj. deželnega odbora.

Žganjarija

R. Wieserja v Hoči pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za boleznike in okrevalce, kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 7

Posojilnica v Marenbergu

ima v četrtek, dne 25. svečana 1897 ob 2. uri popoldan svoj redni letni občni zbor.

Dnevni red:

1. Poročilo in potrjenje računskega sklepa za leto 1896.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Izvolitev načelstva, računskega pregledovalca in njegovega namestnika.
4. Razni nasveti.

Ako ob zgoraj navedeni uri ne bi bilo za sklepanje dosti navzočih udov, se koj s tem vabilom za ta slučaj nesklepnosti zborovanja odredi v zmyslu § 35 zadržnih pravil drugo zborovanje na isti dan 25. svečana t. l. pa ob 3. uri popoldne na istem mestu in z istim dnevnim redom, kakor je zgoraj za prvo zborovanje odločen.

Uljudno vabi

Načelstvo.

Dr. A. Praunseis

okrožni in praktični zdravnik

v Celju 1-22

ordinuje tudi za zobobolne vsaki dan od 9.—11. ure dopoldne in od 2.—5. ure popoldne v Celju

Ringstrasse št. 9.

Plombira se zlatom, srebrom in emailom po ameriškem sistemu brez vsakih bolečin in garantuje za najpopolnejšo izvršitev.

J. Pserhofer-jeva lekarna „Zum goldenen Reichsapfel“

Dunaj, I., Singerstrasse Nr. 15.

J. Pserhofer-jeve teločistilne krogeljice,

staroznana, lahko teločistilno domače sredstvo. Te krogeljice so tiste, ki so že več desetletij znane pod imenom „J. Pserhofer-jeve kričistilne krogeljice“ in se jedino pristne izdelujejo v lekarni „zum goldenen Reichsapfel“, Dunaj, I., Singerstrasse 15.

Teh krogeljic stane: Jedna škatljica s 15 krogeljicami 21 kr., jeden zavitek šestih škatljic 1 gld. 5 kr., — Ako se denar naprej pošlje, stane s prosto pošiljativjo vred: 1 zavitek krogeljic 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 4 zavitki 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kakor eden zavitek se ne pošilja.)

Prosimo, da se izrečno zahteva „J. Pserhofer-jeve teločistilne krogeljice“ in paziti je, da ima pokrov vsake škatljice isti podpis J. Pserhofer in sicer v rdečih pismenih, kateri je videti na navodilu za porabo

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja. 1 posodica 40 kr., prosto poštnine 65 kr.

Trpotčev sok, proti razlizenju, ena steklenica 50 kr.

Balzam za golšo, 1 steklenica 40 kr., poštnine prosto 65 kr.

Stolovi Kola-izdelki izvrstnih krepčal za želodec in živce. 1 liter Kola-vina

ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra 1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

Britka želodčna tinktura, (nekadaj življenska esenca imenovana.) Rahlo mečilo, ki budi in krepča želodec pri slabem prebavanju. 1 steklenica 22 kr., dvanajstero 2 gld.

Balzam za rane, 1 steklenica 50 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje izvrstno rast las, 1 škatl. 2 gld. Zdravilni obliž za rane bivšega prof. Steudela, 1 posodica 50 kr., poštnine prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bulricha, domače sredstvo proti slabi prebavi. 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še vse druge domače in vnanje farmacevtske specialitete, naznanjene v avstrijskih časopisih, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje na tanko in najceneje naročajo.

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju. 6—6

Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), stane poštnina dosti manj, kakor po povzetju.

Razglas.

Ravnateljstvo „Posojilnice v Mariboru“, registrirane zadruge z omejeno zavezo — naznanja, da bo redni občni zbor posojilničnega društva

dne 21. februarija 1897

ob dveh popoldan v posojilnični pisarni, s sledečim dnevnim redom:

- Poročilo nadzornišтва o letnem računu;
- Sklepanje o porabi čistega dobička;
- Volitev ravnatelja in treh členov ravnateljstva in treh členov nadzornišтва;
- Volitev nadzornišтва;
- Razni predlogi.

Ob enem se naznanja, da leži računski sklep za petnajsto upravno leto 1896 tukaj na splošni pregled p. n. društvenikom.

Posojilnica v Mariboru,

dne 10. februarija 1897.

Ravnateljstvo.

Jedino pravi Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju varhu“ in tovarne farmaceutičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi

pri Rogatec-Slatini.

Preskušen in potrjen od zdravstvenih oblastev.

Najstareje, najpristnejše, najreelnejše in najceneje ljudsko

domače zdravilo, ki uteši prsne in plučne bolezni itd. ter je vporabno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja trdka Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“. Vsak balzam, ki ne nosi zgoraj stoječe zelene tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim cenejši tem nič vrednejši ponaredbi. Pazi naj se toraj vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedinega pravega balzama, kakor tudi predkupce nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balzamo, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in naslovi: Na angelja varha lekarno A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju.

Pazi naj se vedno natančno na zgorajšnje zelene varstvene znamke, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica.

5-20

Adolf Thierry, lekarnar
v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Izdajatelj in založnik kat. tisk. društvo.

Za sveti postni čas najbolj primerna molitvena knjiga

Marija, žalostna mati Božja

Spisal Fr. Bezjak, župnik pri Sv. Marku.

VI. natis.

Obsega pouk o češčenju žal. matere Božje, pobožnost sedem petkov v čast žal. materi Božji, razne molitve in pobožnosti za god sedem žalosti Marije Device, zbirko molitev za očitno in domačo službo Božjo in precejšnje število svetih pesmi.

Vešana v polusnje 60 kr., v usnje z zlato obrezo 1 gld. 20 kr.

po pošti 10 kr. več.

Znesek se lahko pošlje v poštnih znamkah ali po poštni nakaznici.

Oznanilo.

Začetkom marta 1897 bo gosp. Goršič v tukajšnji župni cerkvi nove orglje postavil, zato so stare orglje, ki so še v vedni porabi, takoj prodajo.

Župni urad Zagorje ob Savi na Kranjskem, dne 15. febr. 1897.

Jakob Gross,
župnik.

1-3

Naznanilo.

Pri podružnici v Kortah, Obirske župnije, na spodnjem Koroškem, je služba za duhovnika (deficienta ali pokojnika) prazna. Steje le blizu 100 duš. Letne plače 500 gld. Zamore imeti kravo, par prešičev, 5 ovac. Je tudi za potrebo vsa hišna oprava (Stallungs-Inventar). Več se zvê pri župnijstvu na Obirskem, pošta: Železna Kapla. 3-3

Kdo pije
Kathreiner-
Kneippovo sladno kavo?

Mani živi najbolj!

Vsak, kdor hoče svoje zdravje ohraniti in utrditi, pa ob enem noče pogrešati prijetnega kavinega užitka. Bobova kava je, kakor znano, škodljiva, ker preveč živce razburja; ako se jej pa Kathreinerjeva primeša, jej odvzame škodljive učinke.

Vsak jo pije, ki se ne čuti prav zdravega. Posebno za take, ki bolehalo na živcih ali v želodcu, izkazala se je Kathreinerjeva kava, čista brez primesi, v tisočih slučajih kot najboljša, najzdravjša in lahko prebavljiva pijača.

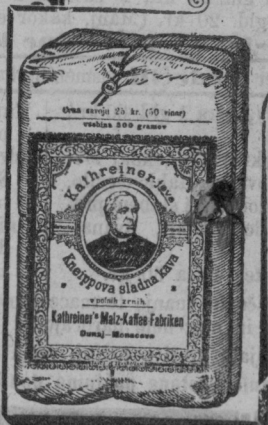
Vsak otrok in vsaka ženska naj pije Kathreinerjevo kavo, ki je tečna in se prilaga slabemu in rahlemu telesu, naj bo že čista ali mešana z bobovo kavo. S svojim prijetnim, milim okusom se kmalo vsam prikupi.

Vsak, ki hoče pri gospodarstvu kaj prihraniti in vender uživati okusno in zdravo kavo, naj si kupi Kathreinerjevo kavo. Naj bo čista ali mešana z bobovo, ugajala bo po okusu vsakomu.

Kathreiner-Kneippova sladna kava je v

re-nici zdrava družinska pijača čist prirodan plod v celih zrnih, iz najboljšega slada izdelana in po Kathreinerjevem, v vseh deželah priznanem in oc najveljavnejših strokovnjakov preskušenem načinu z okusom prave bobove kave prekisana. Kathreinerjeva kava združuje toraj v sebi prijetni okus ptuje bobove kave in vse od zdravnikov priznane dobre lastnosti domačega slada.

Prošnja: Kdor noče biti goljufan in oškodovan naj pazi pri nakupu na varnostno znamko in na obliko na strani nasli-kanega izvirnega zavoja z imenom **Kathreiner**. Zavoji brez imena **Kathreiner** niso pristni.

Odgov. urednik B. Ferk.

Tisk tiskarne sv. Cirila.

(Odgov. L. A. Brože.)